P8_TA(2015)0233

Nedávná odhalení případů korupce na vysoké úrovni ve FIFA

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. června 2015 o nedávných odhaleních případů korupce na vysoké úrovni ve FIFA (2015/2730(RSP))

(2016/C 407/12)

Evropský parlament,

— s ohledem na zprávu Komise ze dne 3. února 2014 o boji proti korupci v EU (COM(2014)0038),

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 6. června 2011 nazvané „Boj proti korupci v EU“ (COM(2011)0308),

— s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu ([1]),

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 18. ledna 2011 nazvané „Rozvoj evropského rozměru v oblasti sportu“ (COM (2011)0012),

— s ohledem na své usnesení ze dne 2. února 2012 o evropském rozměru v oblasti sportu ([2]),

— s ohledem na bílou knihu Komise o sportu ze dne 11. července 2007 (COM(2007)0391),

— s ohledem na usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě ze dne 21. května 2014 o pracovním plánu Evropské unie v oblasti sportu na období let 2014–2017,

— s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2013 o manipulaci s výsledky zápasů a korupci ve sportu ([3]),

— s ohledem na rezoluci Parlamentního shromáždění Rady Evropy ze dne 23. dubna 2015 o reformě vrcholných fotbalových organizací,

— s ohledem na nový program zaměřený na sport v rámci programu Erasmus+, a především jeho cíl řešit přeshraniční problémy ohrožující důvěryhodnost sportu, jako je doping, manipulace s výsledky zápasů a násilí, spolu se všemi formami nesnášenlivosti a diskriminace, a prosazovat a podporovat řádnou správu ve sportu,

— s ohledem na dokument nazvaný „Stockholmský program – otevřená a bezpečná Evropa, která slouží svým občanům a chrání je“,

— s ohledem na článek 2 stanov FIFA, v němž se uvádí, že mezi cíle FIFA patří: „podpora poctivosti, etiky a ducha fair play, aby se zamezilo veškerým metodám nebo postupům, jako je korupce, doping nebo manipulace s výsledky zápasů, které by mohly ohrozit poctivost zápasů, soutěží, hráčů, funkcionářů a členů nebo vést ke zneužívání fotbalových svazů“,

— s ohledem na zprávu Michaela Garcii o kontroverzním výběru zemí, které mají pořádat mistrovství světa v letech 2018 a 2022, již FIFA slíbila zveřejnit v prosinci 2014,

— s ohledem na čl. 128 odst. 5 a čl. 123 odst. 4 jednacího řádu,

([1]) Úř. věst. L 141, 5.6.2015, s. 73.
([2]) Úř. věst. C 239 E, 20.8.2013, s. 46.
([3]) Přijaté texty, P7_TA(2013)0098.

Čtvrtek, 11. června 2015

A. vzhledem k tomu, že švýcarské orgány zatkly dne 27. května 2015 v Curychu 14 funkcionářů federace FIFA, včetně jejího místopředsedy; vzhledem k tomu, že tato zatčení byla provedena na žádost ministerstva spravedlnosti USA na základě obvinění z praní špinavých peněz, vydírání, podvodu a úplatkářství, jejichž rozsah překračoval 150 milionů US dolarů;

B. vzhledem k tomu, že orgány Švýcarska a USA rovněž zahájily trestní vyšetřování způsobu přidělení mistrovství světa Rusku na rok 2018 a Kataru na rok 2022;

C. vzhledem k tomu, že FIFA fungovala po řadu let jako netransparentní organizace, která nebyla nikomu odpovědná a o které bylo obecně známo, že v ní panuje korupce; vzhledem k tomu, že nedávná zatčení potvrzují systémový, rozsáhlý a dlouhodobý charakter podvodů a korupce ve FIFA a skutečnost, že se nejedná o ojedinělé případy selhání, jak tvrdil bývalý předseda FIFA Joseph Blatter;

D. vzhledem k tomu, že navzdory zatčení a obvinění vysokých činitelů FIFA a navzdory tomu, že se tato organizace nacházela v hluboké krizi, byl Joseph Blatter dne 29. května 2015 opět zvolen předsedou FIFA, a to již popáté; vzhledem k tomu, že opětovné zvolení Josepha Blattera předsedou a rozhodnutí nezveřejnit závěry Garciovy zprávy, která měla vyšetřit volbu Ruska a Kataru coby pořadatelských zemí mistrovství světa v letech 2018 a 2022, ukazují, že FIFA i nadále jedná nezodpovědně a netransparentně a není dodnes ochotna sama se reformovat a zavést změny, které jsou zapotřebí pro zlepšení mezinárodní správy fotbalu;

E. vzhledem k tomu, že odstoupení Josepha Blattera a zatčení funkcionářů federace FIFA vytvořilo podmínky pro zásadní reformu struktur a postupů této organizace s cílem zlepšit její správu a bojovat proti korupci v této organizaci, k čemuž je třeba přistoupit neprodleně;

F. vzhledem k mimořádnému významu integrity u sportovních organizací, jenž pramení z toho, že jak profesionální, tak i amatérský sport hraje klíčovou roli při celosvětovém prosazování míru, respektu k lidským právům a solidarity, je přínosem pro společnost ze zdravotního i ekonomického hlediska a hraje zásadní roli při zdůrazňování základních hodnot vzdělání a kultury a podporování sociálního začleňování;

G. vzhledem k tomu, že evropský komisař pro vzdělávání, kulturu, mládež a sport Tibor Navracsics ve svém prohlášení ze dne 3. června 2015 odsoudil poslední vývoj ve FIFA a vyzval k„obnovení důvěry a zavedení důvěryhodného systému řádné správy ve FIFA“;

H. vzhledem k tomu, že Komise a Rada uznaly potřebu partnerství řídících fotbalových orgánů a veřejných orgánů v zájmu řádné správy této hry, která bude respektovat samoregulační povahu profesionálního sportu a povede ke strukturovanému dialogu o sportu;

I. vzhledem k tomu, že transparentnost, zodpovědnost a demokracie, jinak řečeno řádná správa, je ve sportovních organizacích nezbytnou podmínkou takovéhoto samoregulačního režimu a také toho, aby sportovní hnutí mohlo účinně a strukturálně předcházet podvodům a korupci ve sportu a bojovat proti nim;

J. vzhledem k tomu, že Parlament již dříve vyzval řídící fotbalové orgány, aby nastolily větší demokracii, transparentnost, legitimitu a odpovědnost (tj. aby si nechaly provádět finanční audit nezávislým kontrolním orgánem) a řádnou správu, a že požádal Komisi, aby vypracovala obecné pokyny ohledně toho, jak lze legitimní a přiměřenou samoregulaci podporovat;

K. vzhledem k tomu, že pokud nebude korupce řešena neprodleně a řádným způsobem, může i nadále podrývat důvěru ve sportovní instituce a ohrožovat integritu sportu jako takového;

L. vzhledem k tomu, že boj proti korupci je jednou z priorit Stockholmského programu, kterým se řídí činnost Komise v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí;

M. vzhledem k tomu, že sport rovněž představuje rozsáhlé a rychle rostoucí odvětví hospodářství EU a významným způsobem přispívá k růstu a vytváření pracovních míst, přičemž jeho přidaná hodnota a pozitivní přínos pro zaměstnanost přesahují průměrnou míru růstu;

1. odsuzuje systémovou a zavrženíhodnou korupci, která byla odhalena ve FIFA, a veřejně potvrzuje své stanovisko, podle nějž nejsou tato tvrzení nikterak překvapující;

2. vyzývá sportovní organizace, členské státy a EU, aby při probíhajícím a budoucím vyšetřování obvinění z korupčního jednání v rámci FIFA plně spolupracovaly;

3. zdůrazňuje klíčový význam vyšetřování, v němž justiční orgány Švýcarska a USA zkoumají rozhodnutí výkonného výboru FIFA o udělení pořadatelství mistrovství světa v letech 1998, 2010, 2018 a 2022 Francii, Jihoafrické republice, Rusku a Kataru;

4. zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby následné prošetření korupčních praktik, k nimž ve federaci FIFA došlo v minulosti, v odůvodněných případech vedlo k odvolání všech funkcionářů, kteří se dopustili finančních pochybení, a k přezkumu rozhodnutí spojených s korupcí nebo jinou trestnou činností; vyzývá EU, aby tento proces bedlivě sledovala a poskytla nezbytné podmínky pro vedení nezaujatého externího vyšetřování; vítá prohlášení předsedy výboru FIFA pro audit a dodržování norem, podle nějž by udělení pořadatelství mistrovství světa v letech 2018 a 2022 mohlo být zneplatněno, objeví-li se důkazy o tom, že příslušná rozhodnutí byla výsledkem korupčních aktivit;

5. odsuzuje skutečnost, že FIFA dosud nezveřejnila plné znění Garciovy zprávy, k čemuž se sice zavázala v prosinci 2014, doposud k tomu však nepřikročila, a vyzývá FIFA, aby tak neprodleně učinila;

6. připomíná, že je důležité mít jasná a transparentní pravidla pro rozhodování o pořadatelství mistrovství světa, zajistit náležité informační a dohledové mechanismy, a zabezpečit, aby v tomto procesu existovaly rovné podmínky pro země ucházející se o pořadatelství a aby bylo zaručeno, že konečné rozhodnutí bude přijímáno výhradně na základě kvality předložených projektů;

7. vyzývá všechny mezinárodní sportovní organizace, aby zajistily, aby se každá země ucházející se o pořádání velkých sportovních akcí zavázala, že bude při všech činnostech spjatých s pořádáním a průběhem akce dodržovat mezinárodní normy v oblasti základních práv;

8. vyjadřuje znepokojení nad situací dělníků z řad migrantů v Kataru pracujících na výstavbě zázemí pro konání mistrovství světa FIFA v roce 2022, mj. nad systémem kafála, který naplňuje rysy nucené práce, nebezpečnými pracovními podmínkami, kdy jsou dělníci nuceni pracovat šest dní v týdnu v obrovském horku a jsou nuceni žít v přeplněných a nehygienických pracovních táborech; vyzývá Katar, aby ratifikoval, provedl ve vnitrostátním právu a vymáhal základní pracovní práva a Mezinárodní úmluvu OSN o ochraně práv všech migrujících pracovníků a členů jejich rodin;

9. zdůrazňuje, že korupce a praní peněz jsou úzce propojené aktivity a že velký počet členských států byl postižen manipulací s výsledky zápasů a další finanční trestnou činností, často spojenou se zločineckými organizacemi působícími v mezinárodním měřítku;

10. oceňuje práci investigativních novinářů, kteří na korupci v rámci FIFA a při výběru zemí pořádajících mistrovství světa poukázali; v této souvislosti podněcuje všechny sportovní organizace k tomu, aby zavedly účinný regulační rámec, jenž by usnadňoval činnost informátorů a chránil je;

11. vyslovuje svůj názor, který zastává již dlouho, že v rámci FIFA panuje přebujelá, systémová a hluboce zakořeněná korupce, a je přesvědčen, že tato organizace vážně poškodila integritu světového fotbalu a její praktiky mají ničivý dopad na celou fotbalovou pyramidu od nejvyšších pater profesionálního fotbalu až po amatérské kluby na té nejnižší úrovni;

12. rozhodně zdůrazňuje, že fotbal jako nejpopulárnější sport na světě nesmí být poskvrněn touto korupční kulturou a současný vývoj v rámci FIFA by měl vést k jeho ochraně, nikoli k jeho stigmatizaci;

13. opakuje, že fotbal a sport obecně mají hluboký pozitivní společenský vliv na každodenní život milionů občanů, a zejména mladých lidí;

14. vítá odstoupení Josepha Blattera z funkce předsedy FIFA a právě probíhající trestní vyšetřování; naléhavě vyzývá výkonný výbor FIFA, aby provedl strukturální reformy s cílem nastolit transparentnost a zodpovědnost a zaručit otevřené, vyvážené a demokratické rozhodovací procesy v rámci FIFA, včetně procesu volby nového předsedy, a přístup nulové tolerance vůči korupci ve sportu;

15. vyjadřuje však vážné znepokojení nad tím, že důvěryhodnost FIFA jako řídícího orgánu světového fotbalu nemůže být obnovena a naléhavé reformy, které jsou nutné, nemohou začít, dokud nebude jmenováno nové vedení, k čemuž může podle předpisů FIFA dojít až po uplynutí devíti měsíců; vyzývá proto FIFA, aby transparentním způsobem a za účasti všech aktérů vybrala do svého čela dočasného nástupce, který s okamžitou platností nahradí Josepha Blattera;

16. připomíná, že řádná správa v oblasti sportu je základním předpokladem pro autonomii a samoregulaci sportovních organizací v souladu s principy transparentnosti, zodpovědnosti a demokracie, a podtrhuje nutnost uplatňovat ve sportu přístup nulové tolerance vůči korupci; zdůrazňuje, že je třeba, aby v rozhodovacím procesu byly odpovídajícím způsobem zastoupeny všechny zainteresované strany, a poznamenává, že se lze inspirovat osvědčenými postupy jiných sportovních organizací;

17. žádá, aby se FIFA bezvýhradně zavázala k důkladnému přezkumu minulých a současných rozhodnutí a k plné transparentnosti své činnosti v budoucnu, mj. pokud jde odměňování členů výkonného výboru a vrcholného vedení, s cílem zavést interní autoregulační postupy a účinné mechanismy zjišťování, vyšetřování a postihování nekalého jednání;

18. je přesvědčen, že tento přezkum by se měl týkat stanov, struktury, kodexů, provozních zásad a praktických postupů FIFA, zavedení časové omezení funkčního období členů výkonného výboru, včetně předsedy, a kontrolu jejich funkcí nezávislým procesem náležité péče a externí a zcela nezávislý finanční audit posuzující spolehlivost finančních výkazů;

19. naléhavě vyzývá FIFA, aby pro členy vedení a výkonného výboru zavedla přísné etické normy a kodex chování, jejichž dodržování by kontroloval nezávislý monitorovací orgán;

20. vyzývá všechny řídící orgány v oblasti sportu, aby se zavázaly k dodržování postupů řádné správy a ke zvyšování transparentnosti s cílem snížit riziko, že se stanou obětí korupce; doporučuje v tomto ohledu, aby byla lépe zachovávána vyváženost pohlaví při jmenování správních rad a výkonných výborů všech organizací, zvláště jako připomínku toho, že sport, a především fotbal, není pouze uzavřenou doménou mužů; je přesvědčen, že takovéto otevření sportu by přineslo více transparentnosti;

21. vyzývá všechny sponzory a rozhlasové i televizní společnosti, s nimiž byly uzavřeny smlouvy, aby vyžadovali a podporovali proces reforem v rámci FIFA tím, že se veřejně vysloví proti korupci ve sportu a na toto vyjádření navážou vytrvalými nátlakovými opatřeními;

22. žádá UEFA a národní fotbalové svazy, aby samy vyvinuly ještě větší úsilí s cílem do konce roku 2016 prosadit provedení zásadních reformních opatření v rámci FIFA, a zejména uskutečnit doporučení uvedená v tomto usnesení, a to jak přímo, tak prostřednictvím svých zástupců ve výkonném výboru FIFA;

23. vyzývá Komise a členské státy, aby činnost a opatření související s řádnou správou posílily a zařadily mezi priority v rámci pracovního plánu EU v oblasti sportu a aby zajistily plné zapojení národních svazů do evropských i mezinárodních snah o lepší správu;

24. vyzývá Komisi, aby v koordinaci s členskými státy a ve spolupráci s Interpolem, Europolem a Eurojustem přijala všechna potřebná opatření – včetně účinného vymáhání – k tomu, aby zakročila při jakémkoli náznaku korupce, do které by se na území EU zapletli funkcionáři FIFA a národních fotbalových svazů, a aby posílila evropskou spolupráci v oblasti vymáhání práva prostřednictvím společných vyšetřovacích týmů a spolupráce mezi orgány činnými v trestním řízení;

25. zdůrazňuje, že vzhledem k nadnárodní povaze korupce ve sportu vyžaduje boj proti tomuto jevu účinnější spolupráci všech zainteresovaných stran, včetně veřejných orgánů, donucovacích orgánů, sportovního odvětví, sportovců a fanoušků, přičemž je třeba v této souvislosti klást důraz na vzdělávání a preventivní opatření;

26. vítá nový program pro sport v rámci programu Erasmus+, který podporuje nadnárodní vzdělávací projekty, které se zabývají přeshraničními hrozbami pro integritu a etické jednání ve sportu, kterými jsou doping, manipulace s výsledky zápasů a násilí, spolu se všemi formami nesnášenlivosti a diskriminace, a jehož cílem je prosazovat a podporovat řádnou správu ve sportu;

27. vyzývá členské státy a sportovní federace, aby řádně informovaly a vzdělávaly sportovce i spotřebitele, a to již od raného věku a na všech sportovních úrovních, amatérské i profesionální; podněcuje sportovní organizace k tomu, aby vytvořily komplexní preventivní a výchovné programy, které jasně stanoví povinnosti pro kluby, ligy a federace, a to zejména pokud jde o nezletilé, a aby v těchto programech nepolevovaly;

28. vítá dohodu na čtvrté směrnici proti praní peněz, k níž nedávno došlo, a podporuje proaktivní používání veškerých prostředků, které skýtají nové právní předpisy k řešení tohoto problému; vyzývá Komisi, aby důsledně monitorovala právní předpisy proti praní peněz s cílem zajistit dostatečný boj proti korupci ve sportu a zajistit kontrolu řídících sportovních orgánů registrovaných v EU a jejich funkcionářů;

29. trvá na tom, že boj proti korupci ve vztahu ke způsobu řízení FIFA musí být rovněž doprovázen jednoznačnými závazky a opatřeními ze strany FIFA, členských států a dalších zainteresovaných stran proti jiným trestným činům, k nimž dochází ve sportovních organizacích, zejména proti manipulaci s výsledky zápasů, a které jsou často spojeny se zločineckými organizacemi působícími v mezinárodním měřítku;

30. zdůrazňuje, že je nutné, aby součástí všech budoucích reforem v profesionálním sportu, a zejména ve fotbale, byla zásadní opatření na ochranu práv sportovců, trenérů a týmů; v této souvislosti podtrhuje, že je důležité řešit případy vlastnictví hráčů třetí stranou v evropském sportu;

31. podporuje výzvu kampaně New FIFA Now ke zřízení nezávislé nevládní komise pro reformu FIFA, která bude podléhat dohledu nezávislého mezinárodního orgánu;

32. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi, vládám a parlamentům členských států, Mezinárodní federaci fotbalových svazů (FIFA), Unii evropských fotbalových svazů (UEFA), národním fotbalovým svazům, Asociaci evropských profesionálních fotbalových lig (EPFL), Asociaci evropských klubů (ECA) a Mezinárodní federaci profesionálních fotbalistů (FIFPro).